

Lusia Rusintytär Korhonen

Ilpo Koskela:

Lusia. Like 2015.

Utajärven Ahmaksen kylässä vaikuttanut kansanparantaja, muinaisrunojen taitaja ja runonlaulaja **Lusia Rusintytär Korhonen** (k. 1680) on esillä tänä syksynä Pohjois-Pohjanmaalla monin tavoin. Eniten näkyvyyttä lienee saanut **Juha T. Koskisen** *Lusia*-ooppera. Samaan aikaan oopperan kanssa Utajärvellä julkistettiin oululaisen sarjakuvaneuvos **Ilpo Koskelan** *Lusia*-sarjakuvaromaani.

Koskelan *Lusia* on itsenäinen työ, jonka yhteneväisyydet oopperan kanssa rajoittuvat yhteisiin lähteisiin, vuoden 1680 kärjäpöytäkirjoihin. Koskela on käsitellyt Lusia Rusintytärtä jo muu-

Koskela kuvaa 1600-luvun elämää uskottavasti.

tama vuosi sitten ilmestyneessä *Sankaritekoja Ahmaksella* -minialbumissa. Saatesanoissa tekijä kertoo, että sarjakuvaromaani sai alkunsa tuossa albumissa julkaistusta lyhyestä sarjakuvasta ja halusta antaa Lusia Rusintytarelle elämäntarina, taustoittaa tiedettyjä loppuvaiheita.

Koskela lähestyy Lusian tarinaa episodeittain. Ensimmäinen ajoittuu vuoteen 1654, jolloin Lusia on noin 13-vuotias. Hänen ystävänsä Johanna naitetaan Otsolle tulevan vuoden metsästysonnen takaamiseksi. Lusia noidan tyttärenä ei kyläläisten mielestä ole sopiva morsiameksi. Ahmaslaisten elämässä vanhat tavat ja luterilainen usko limittyvät tiiviisti toisiinsa, mutta vain tiettyyn rajaan saakka. Lusian suvunperintönä omaksumia parantajan taitoja ei hyväksytä.

Uusia pappien loitsuja pidetään tehokkaampina. Limingan Korholassa, jonne Lusia lähti piiaksi, kirkkoon suhtaudutaan vähemmän kunnioittavasti.

Koskela kuvaa 1600-luvun elämää uskottavasti. Teoksen loppuun on koottu lähde- ja kirjallisuusluettelo, joka sisältää ajanjakson kannalta keskeistä kirjallisuutta uusien tutkimusmuokauksien lukien. Pohjois-pohjalaisen maatalon elämä tulee lukijalle tutuksi.

Teos alkaa pitkällä sitaatilla muinaissuomalaisesta runosta. Niitä Koskela viljelee koko sarjakuvan ajan, tosin jo ensimmäisessä episodissa hän alkaa riimitellä itse. Sarjakuvan kielen rytmiin sisälle pääseminen vie hetken. Koskela on yrittänyt kuvitella, millaista 1600-luvun puhuttu suomi olisi saattanut olla, ja on laittanut sarjakuvahahmonsa puhumaan tätä kieltä. "Onko onnen määrä vakio kuin lausutaan? Vain toisilla sitä voisi olla?" Koskela on luomansa puheenparren käytössä hyvin looginen ja uskollinen.

Mustavalkoisessa sarjakuvassa selkeä viiva on keskeisessä roolissa. Varjostuksia ei ole juurikaan käytetty. Ilmeet ja yksityiskohdat erottuvat ja luovat toden tuntua. Kuvallinen viesti on synkronissa kirjallisen ilmaisen kanssa. Ouluun sijoituvissa kärjäepisoodeissa Koskela ovelasti kiertää Oulun linnan yksityiskohtaisen esittämisen.

Lusia Rusintyttären elämänvaiheista tiedetään äärimmäisen vähän. Koskelalle on jäänyt suuri vapaus kehittää ja kuvitella hänen elämänkaartaan. 1600-luvun itsellisen elämästä tiedetty on tehdyssä vahvasti esillä. ■